

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 สรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษาไม่เกิน 5 ปี มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา 6 – 10 ปี และมีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา 11 ปีขึ้นไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 อยู่ระดับมาก
2. ความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่มีประสบการณ์การสอนในระดับมัธยมศึกษาต่างกัันมีปัญหาการใช้หลักสูตรต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ประกอบด้วย อำเภอปากพนัง เชียรใหญ่ หัวไทร ชะอวด จุฬาภรณ์ และร่อนพิบูลย์ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 286 คน แบ่งเป็นครูระดับมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา ไม่เกิน 5 ปี จำนวน

89 คน เป็นครูระดับมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา 6 – 10 ปี จำนวน 91 คน เป็นครูระดับมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา 11 ปี ขึ้นไป จำนวน 106 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ประกอบด้วย อำเภอปากพนัง เชียรใหญ่ หัวไทร ชะอวด จุฬาภรณ์ และ อำเภออ่อนพิบูลย์ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 167 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของยามานะ (Yamane, 1976 : 727 อ้างอิงมาจาก มลิวัลย์ สมศักดิ์ ม.ป.ป. : 117) และสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

ครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 แบ่งเป็น 3 ชั้นภูมิ คือ

ชั้นภูมิที่ 1 ครูระดับมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษาไม่เกิน 5 ปี

ชั้นภูมิที่ 2 ครูระดับมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา 6 – 10 ปี

ชั้นภูมิที่ 3 ครูระดับมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา 11 ปี ขึ้นไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ, อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา ชั้นที่สอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ซึ่งถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ภายใต้อำนาจประกอบของปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลจำนวน 45 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา
2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัว และซองเปล่าที่ปิดแสมบป้่าหน้าซองถึงผู้วิจัย ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้แล้ว
3. กำหนดเวลาที่ใช้ในการส่งแบบสอบถามไป - กลับ เป็นเวลา 14 วัน ถ้าไม่ได้รับคืน จะติดตามอีกครั้ง และเมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามคืนครบ 167 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเพื่อดำเนินการจัดกระทำข้อมูลสำหรับการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติคำนวณค่าต่าง ๆ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

1. ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระใช้วิธีหาค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พิจารณาโดยรวมรายด้านและรายข้อ แล้วนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมี 5 ระดับ ได้แก่ความคิดเห็นต่อปัญหาอยู่ระดับน้อยที่สุด ความคิดเห็นต่อปัญหาอยู่ระดับน้อย ความคิดเห็นต่อปัญหาอยู่ระดับปานกลาง ความคิดเห็นต่อปัญหาอยู่ระดับมาก และความคิดเห็นต่อปัญหาอยู่ระดับมากที่สุด
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษาไม่เกิน 5 ปี มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา 6 – 10 ปี และมีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา 11 ปี ขึ้นไป โดยใช้สถิติ F-test แบบ One Way Analysis of Variance

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 สรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.09$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.86$)

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษาไม่เกิน 5 ปี มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา 6 – 10 ปี มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา 11 ปี ขึ้นไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่าความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีประเด็นนำอภิปราย ดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับมาก น่าจะเนื่องจาก หลักสูตรสถานศึกษาเริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในทุกด้าน ได้รับการแก้ไข ปรับปรุงพัฒนา จนปัญหาด้านต่าง ๆ ลดน้อยลงในปีการศึกษานี้ เป็นต้นว่า ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ในปีแรกที่ใช้หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่ไม่มีความสมบูรณ์ ในส่วนที่เป็น วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัด

การเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การบริหารจัดการหลักสูตร และอื่นๆ ซึ่งเป็นส่วนประกอบในหลักสูตรสถานศึกษา

(กรมวิชาการ 2545 : 42) โรงเรียนได้มีไว้ครบถ้วน แต่อาจจะไม่สมบูรณ์ในบางรายการ เช่น วิทยุทัศน์มีความสอดคล้องกับสภาวะปัจจุบันน้อย วิทยุทัศน์ไม่ได้มาจากความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย คือ ตัวแทนครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา นักเรียน เป็นต้น เป้าหมายไม่มีความสอดคล้องกับวิทยุทัศน์การจัดการศึกษาของโรงเรียน ไม่มีความชัดเจนไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และไม่ครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่ได้กำหนดตามสภาพปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมของผู้เรียน และไม่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการและความจำเป็นของชุมชน โครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา อาจจะ ไม่สอดคล้องกับวิทยุทัศน์ เป้าหมายของสถานศึกษา และ ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เวลาที่กำหนดในแต่ละกลุ่มสาระหรือบางกลุ่มสาระ ไม่เหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาค สัดส่วนเวลาระหว่างสาระการเรียนรู้กับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่มีความเหมาะสม รายวิชาอาจจะตอบสนองต่อสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นไม่มากและอาจจะไม่มีความชัดเจน ไม่สะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ สำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่ได้มุ่งปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมมากนักและกิจกรรมอาจไม่มีความเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะของผู้เรียนเท่าที่ควรและไม่ได้จัดให้เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ ไม่จัดเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน แต่อาจจะจัดตามความถนัด และความต้องการของผู้สอน หรือของโรงเรียน (กรมวิชาการ 2545 : 43) เมื่อสิ้นปีการศึกษา โรงเรียนก็มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เมื่อพบปัญหา ด้านหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนใดก็นำปัญหานั้นไปแก้ไขปรับปรุงพัฒนาในปีการศึกษาถัดไป ทำให้ปัญหาลดน้อยลงอยู่ระดับปานกลาง

ปัญหาด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาอาจจะได้มีการเตรียมความพร้อมสถานศึกษาน้อยในปีการศึกษาแรกที่เริ่มใช้หลักสูตร เช่น การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง คือ ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน ให้เห็นความจำเป็นที่ต้องร่วมกันบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา ไม่ได้ให้บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไม่ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้กับผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน องค์กรในชุมชน น้อย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักพัฒนาการฝึกหัดครู สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า การเตรียมการก่อนนำหลักสูตรไปใช้จะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็ต่อเมื่อได้มีการเตรียมการที่จำเป็นอย่างอื่นควบคู่กันไปด้วย สิ่งจำเป็นที่ต้องเตรียมได้แก่ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมบุคคล การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมอาคารสถานที่

การเตรียมระบบบริหารของสถานศึกษา การเตรียมงบประมาณค่าใช้จ่าย การเตรียมชุมชนและสังคม (สำนักพัฒนาการศึกษา ศศ. 2546 : 123) โรงเรียนอาจจะดำเนินการได้ไม่เต็มที่ในปีแรกที่ใช้หลักสูตรสถานศึกษาและมีการเตรียมความพร้อมมากขึ้นในปีถัดไปทำให้ปัญหาที่มีมากที่สุดลดน้อยลง นอกจากนี้ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอาจจะได้รับการปรับปรุงให้เป็นไปตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในปีแรกที่เริ่มใช้หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนยังขาดเอกสารสำหรับศึกษาค้นคว้า ขาดหลักสูตรแกนกลางที่ใช้เป็นแนวในการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทำให้ปัญหามีมากและเมื่อโรงเรียนมีความพร้อมมากขึ้น มีเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนได้มีทิศทางการดำเนินการอย่างชัดเจน ปัญหาที่เกิดขึ้นมากในปีการศึกษาแรกก็ลดน้อยลงอยู่ระดับปานกลางในปีการศึกษาถัดไป ได้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาภายในสถานศึกษา หรือจากภายนอกสถานศึกษา มีการสรุปผลการดำเนินงานและเขียนรายงานอย่างชัดเจน รวมไปถึงได้นำผลการดำเนินงาน ทั้งที่เป็นปัญหา ข้อเสนอแนะ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ทำให้เกิดปัญหาลดน้อยลงจากมีปัญหามากลดลงเป็นระดับปานกลาง

ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ครูอาจจะไม่มีความชัดเจนในระยะแรกที่ใช้หลักสูตรสถานศึกษา การเตรียมการด้านการเรียนการสอน เป็นต้นว่า การจัดทำแผนการเรียนรู้ การวิเคราะห์หลักสูตร ไม่ได้เขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในปีแรกที่ใช้หลักสูตรสถานศึกษาด้วยข้อจำกัดหลายประการ เช่น เวลามีน้อย หลักสูตรสถานศึกษาไม่สมบูรณ์ ขาดเอกสารศึกษาค้นคว้า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาระบบการเรียนการสอนในประเทศไทย ของนาคาตะ และวัตสัน ที่พบว่า นักเรียนไทยถูกสอนให้รับฟังเนื้อหา ความรู้ จากครู โดยสงบ ระบบการเรียนการสอนของไทย ไม่ได้ส่งเสริมให้นักเรียนคิดได้เพียง ชัดแจ้ง วิเคราะห์ หรือแม้แต่แสดงความคิดเห็น ระบบการเรียนการสอนภาษาไทย สนับสนุนการเรียนท่องจำ และครูมักใช้วิธีสอนแบบบรรยาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ แบบโครงการ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีน้อย การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ได้จัดตามความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนแต่จัดตามความถนัดของครูผู้สอนหรือตามนโยบายของโรงเรียนและนโยบายนั้นก็ไม่ได้มาจากการสำรวจความต้องการของนักเรียนและชุมชน

อุดมศิลป์ ศรีสมบูรณ์ กล่าวว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษา คือความสามารถของครูในการจัดทำหลักสูตรเองยังไม่ค่อยเข้าใจและไม่แน่ใจว่าหลักสูตร ดังกล่าวจะได้มาตรฐานและสามารถสอนเด็กให้มีคุณภาพตามความต้องการของสังคมหรือไม่ และโรงเรียนยังต้องการรับการสนับสนุนงบประมาณ สื่ออุปกรณ์ แบบเรียน และผู้เชี่ยวชาญ การตรวจสอบหลักสูตรจากต้นสังกัดให้ด้วย การนิเทศภายใน ขาดบุคลากรรับผิดชอบงานนิเทศภายใน ครูไม่ได้

มีส่วนร่วมในการนิเทศภายในสถานศึกษา (<http://board.drrver.org/o/ompecbri/0000/451.html>) การจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้จะไม่ได้จัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการภายใน กลุ่มสาระและระหว่างกลุ่มสาระมากนัก ไม่ได้มีแผนกำหนดให้ผู้เรียนได้ทำโครงการ หรือไม่มีการ จัดโครงการที่มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ ไม่ได้กำหนดแนวทางการเรียนในแต่ละชั้นปีหรือ หากมีก็ไม่มีความสมบูรณ์ (กรมวิชาการ 2545 : 45) ในปีแรกที่เริ่มใช้หลักสูตรสถานศึกษาทำให้เกิดปัญหา มาก และโรงเรียนอาจจะมีการสรุปผลการดำเนินงานในแต่ละปีแล้วนำผลที่เป็นปัญหา มาปรับปรุง แก้ไข ในปีการศึกษา 2547 จึงอาจจะเป็นสาเหตุให้ ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ลดลงอยู่ระดับปานกลาง

ด้านสื่อการเรียนการสอน เช่น วัสดุอุปกรณ์ แบบเรียน หนังสือสำหรับศึกษา ค้นคว้า สื่อด้านเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ ในปีการศึกษา 2544 ปีการศึกษา 2545 อาจจะมีแต่ไม่เพียงพอกับความต้องการความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยเหตุผลจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องผลิตสื่อ แบบเรียนไม่ทันสมัย และครูยังขาดทักษะการใช้สื่อ ทางด้านเทคโนโลยี แต่เมื่อได้รับการแก้ไข ได้รับการสนับสนุน ปัญหาที่ลดลง

วันชัย พงษา (2545 : 14) กล่าวว่า ความพร้อมด้านปัจจัยการจัดการศึกษาโรงเรียน ต้องมีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทาง ภาษา ห้องจริยธรรม เป็นต้น และรวมถึง วัสดุอุปกรณ์ เช่น วิทยุโทรทัศน์ เครื่องฉายข้ามศีรษะ เครื่องเล่นเทป วีดีโอ เป็นต้น อีกทั้งสื่อการเรียนการสอน หลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร อย่างเพียงพอ มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ มีการใช้อย่างสม่ำเสมอ มีการบำรุงรักษาอยู่เสมอ บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม (ทั้งกายภาพและวิชาการ) สภาพแวดล้อมสะอาดร่มรื่นมีชีวิตชีวา การจัดสถานที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการจัดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เหมาะสมกับสภาพและอำนวยความสะดวกการใช้ได้ดี ในส่วนที่กล่าวมานี้โรงเรียนอาจดำเนินการได้ไม่สมบูรณ์ ทำให้เกิดปัญหา ในด้านสื่อการเรียนการสอนมากแต่เมื่อได้รับการปรับปรุง พัฒนา จัดหา จัดซื้อสื่อ หรือได้รับการ สนับสนุนจากชุมชน ปัญหาที่อาจจะลดลงจากมีปัญหามากอาจจะอยู่ระดับปานกลาง ตามที่ผู้วิจัยได้ ทำการวิจัยไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุขวิช รังสิตพล กล่าวว่าโรงเรียนดีมีคุณภาพจะต้องมีลักษณะ 10 ประการ แต่มีประการหนึ่งที่กล่าวถึง ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนว่าต้องครบ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องเรียน ห้องทดลอง ห้องสมุด และอื่น ๆ ตลอดจนสนามกีฬาต่าง ๆ (สุขวิช รังสิตพล ม.ม.ป. อ้างอิงมาจาก วันชัย พงษา 2545 : 5) และ สอดคล้องกับ คำกล่าวของวิศรุต สนธิชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนโยธินบูรณกล่าวว่าในที่ประชุมสัมมนา ปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2547 ว่าปัญหาสำคัญคือ เอกสารการเรียนรู้อย่างขาดความสมบูรณ์ เพราะข้อจำกัดเรื่องเวลา หลักสูตรใหม่ให้นักเรียนไม่ต้องซื้อ หนังสือเอง ทำให้โรงเรียนจำเป็นต้องหางบประมาณเพื่อจัดทำเอกสารประกอบการสอนให้ เป็น

จำนวนมาก และสอดคล้องกับ สำนักพัฒนาการฝึกหัดครู สำนักงานสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวถึงการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือเครื่องใช้และอาคารสถานที่ว่าหลักสูตรใหม่ย่อมต้องการสิ่งใหม่ ๆ หลายอย่างต้องจัดหาไว้ให้ครบ เช่น ปรับปรุงอาคารสถานที่ พวกอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ก็เช่นเดียวกัน (สำนักพัฒนาการฝึกหัดครู 2546 : 125) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดและจัดได้ไม่ตรงกับความต้องการ ความถนัดของผู้เรียน เนื่องจากครูไม่ถนัดในกิจกรรมที่นักเรียนต้องการหรือได้จัดตรงกับความต้องการของนักเรียนบางส่วนเท่านั้น เมื่อได้รับการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เป็นปัญหามาก อาจจะลดลงอยู่ระดับปานกลาง

ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล เช่นการวัดผลและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ อาจจะมีการดำเนินการไม่ครบทุกชั้นตอน การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผลระหว่างเรียน การประเมินผลหลังเรียน อาจจะประเมินไม่ครบ ขาดชั้นตอนใดชั้นตอนหนึ่งหรือหลายชั้นตอน การวัดผลประเมินผล อาจจะไม่มีรูปแบบ วิธีการและเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลในระดับชั้นเรียนและในระดับสถานศึกษา อาจจะไม่สอดคล้องกับแนวการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกราชการ เกณฑ์การผ่านช่วงชั้นอาจจะไม่เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพชุมชน ท้องถิ่น วิธีการประเมินผลของสถานศึกษามีการเน้นการประเมินผลตามสภาพจริง น้อยหรืออาจจะไม่ได้เน้น หลักเกณฑ์การประเมินออกแบบไม่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา หรือเครื่องมือที่ใช้วัดผลไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และไม่ใช้วิธีการที่หลากหลาย การวัดผลและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด การวัดผลและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ไม่สอดคล้องกับแนวทางและระเบียบการวัดผลประเมินผลของโรงเรียน (กรมวิชาการ 2545 : 45-46) ซึ่งอาจจะไม่มีความชัดเจนและไม่ครอบคลุมการดำเนินการวัดผลและประเมินผลในปีการศึกษาแรกที่ใช้หลักสูตรสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กล่าวถึง หลักการวัดผลและประเมินผล ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ว่าสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การวัดผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนการสอน ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนแต่ละช่วงชั้น การจัดทำหลักฐานการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลแสดงผลการดำเนินการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา 2545 : 3 - 5)

ด้านการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา แบบ ปพ. ในส่วนที่เป็นหน้าที่ของโรงเรียน อาจจะไม่มีความสมบูรณ์ และบางรายการอาจจะไม่มีความสอดคล้องกับ แบบ ปพ. ที่มีการ

ควบคุมหรือมีการบังคับแบบ (กรมวิชาการ 2545 : 49) ในปีแรกโรงเรียนไม่มีแนวในการสร้างหลักฐานทางการศึกษา เมื่อนำไปใช้เกิดปัญหามาก และอาจจะได้ปรับปรุงแก้ไขในปีการศึกษาถัดไปจนถึงปีปัจจุบันทำให้หลักฐานการศึกษามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นปัญหาจึงมีน้อยลงอยู่ระดับปานกลาง นอกจากนี้การซ่อมเสริมผลการเรียน อาจจะไม่ได้อำหนด แนวทางการปรับปรุงแก้ไข ผู้เรียนที่มีความบกพร่องในการเรียนด้านต่างๆอย่างชัดเจน การรายงานผลการประเมินผลการเรียน อาจจะไม่ได้อำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบทุกฝ่าย แล้วโรงเรียนได้ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันปัญหาจึงลดลง

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สกฤต กิจเกียรติ พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง (สกฤต กิจเกียรติ 2546 : 58) ซึ่งถือว่าการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่ได้วิจัยในครั้งนี้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จริญญา กล้าหาญ ได้วิจัยเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่าปัจจัยนำเข้า บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ มีความพร้อมเพียงพอสำหรับใช้หลักสูตรท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง (จริญญา กล้าหาญ 2546 : 62) งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในปัจจุบัน และสอดคล้องกับรายงานการติดตามการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ของกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา พบว่าปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนหลายประการ คือ

ด้านผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหา คือ ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม ขาดความชำนาญและประสบการณ์ในการนิเทศ การนิเทศมีเวลาน้อยนิเทศไม่ต่อเนื่อง และขาดการวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ไม่สามารถแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ขาดงบประมาณในการบริหารจัดการหลักสูตร ขาดบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรวิชาหลัก ขาดการสร้างควมตระหนักให้เกิดขึ้น ขาดประสบการณ์ไม่สามารถแนะนำการจัดทำเอกสารหลักสูตร ไม่ได้ประชุมวางแผนชี้แจงขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ขาดความเชื่อมโยงในการบริหารงานของผู้บริหาร มีภาระงานอื่น ๆ มาก มีเวลาในการดำเนินงานเรื่องหลักสูตรสถานศึกษาน้อย

และไม่อำนวยความสะดวกในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและไม่เป็นไปตามนโยบาย

ด้านครูผู้สอน คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรสถานศึกษาไม่ชัดเจน ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญการตามสาขาวิชาหลัก เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ครูไม่เข้าใจสาระการเรียนรู้ ไม่เข้าใจองค์รวม ประกอบขั้นตอนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูมีภาระงานพิเศษมากทำให้มีเวลาปรับปรุงงานหลักสูตรน้อย ครูไม่มีเวลาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูไม่เข้าใจวิธีการวัดผลและประเมินผล รูปแบบการวัดผลและประเมินผลไม่ชัดเจน ครูไม่มีความรู้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนแผนกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำได้ยาก ครูไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน การจัดกิจกรรมยังไม่หลากหลาย ครูไม่ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูขาดความมั่นใจในการจัดทำและใช้หลักสูตรเนื่องจากขาดความรู้ ครูขาดความกระตือรือร้นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูไม่ได้เข้ารับการอบรมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จึงทำให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไม่มีความสมบูรณ์ในด้านต่าง ๆ ครูที่มีข้อจำกัดด้วยวัยวุฒิและคุณวุฒิไม่อำนวยต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูขาดเจตคติที่ดี ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาที่จัดทำไม่ได้นำไปปฏิบัติจริงในห้องเรียน

ปัญหาด้านสื่อ นวัตกรรม มีปัญหา คือ สื่อที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ขาดเทคโนโลยี ขาดความทันสมัย ขาดอุปกรณ์ สื่อ เครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ ขาดความรู้ในการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ขาดงบประมาณ ขาดแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้มีน้อย แหล่งเรียนรู้ อยู่ห่างไกลจากสถานศึกษาไม่สะดวกในการเดินทาง ขาดเอกสารประกอบการเรียนการสอน ขาดหนังสือประกอบการเรียนการสอน ขาดหนังสือเรียน ขาดทักษะในการประดิษฐ์สื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ด้านชุมชน มีปัญหา คือ ชุมชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรสถานศึกษามาใช้ ชุมชนไม่เข้าใจเรื่องหลักสูตร ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจ ชุมชนไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ถือเป็นบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน ปล่อยให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเอง สภาพเศรษฐกิจ สังคม ชุมชนเป็นแบบชนบทยากจน การศึกษาน้อย คุณภาพชีวิตต่ำ ไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา 2546 : 32-34) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของกองวิจัยทางการศึกษาระดับกรมวิชาการ ได้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร จำนวน 630 โรงพบว่า ครูเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรไม่ชัดเจน (กองวิจัยทางการศึกษา 2545 : 13) และมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กองการวิจัยทางการศึกษาระดับกรมวิชาการ ที่ได้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น ในปีการศึกษา 2545 พบว่า บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรยังไม่ชัดเจนและไม่ตรงกัน สถานศึกษาขาดแคลนบุคลากรที่มี

ความรู้เฉพาะด้าน ครูต้องสอนหลายวิชาสอนไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ ไม่ตรงกับความถนัด ครอบคลุมความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการเรียนรู้ และด้านสื่อการเรียนการสอน เอกสารหนังสือเรียน หนังสือสำหรับค้นคว้า และสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียน การสอนที่มีเก่าและล่าสมัยไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประสิทธิภาพ บางสาระไม่สามารถจัดซื้อได้และไม่มีแหล่งศึกษาค้นคว้า (กองการวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ 2546 : 35) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธณีย์ วิหคโต ได้กล่าวถึง การวิจัยติดตามและประเมินผล การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนาร่อง พบว่า บุคลากร ไม่เพียงพอ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงาน ขาดบุคลากรให้คำแนะนำ นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในส่วนที่เป็นอาคาร วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีสื่ออุปกรณ์การเรียน สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยี การวัดผลและประเมินผล การบริหารหลักสูตร ให้การสนับสนุนด้านเอกสารความรู้ คู่มือหลักสูตร สื่อ แบบพิมพ์ หลักฐาน การเรียน (พันธณีย์ วิหคโต 2545:19) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมรรัตน์ ไกรสุข ได้วิจัย เรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มทักษะภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส พบว่า ครูในโรงเรียนไม่เพียงพอ ครอบคลุมทักษะในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ขาดเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด 2546 : 140) และจากการวิจัยของ วิไลลักษณ์ แก้วจินดา เรื่องสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่นาร่องปฏิรูป การศึกษาชลบุรี พบว่า ขาดความรู้ และทักษะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พบว่า ครูไม่สอนตามแผนการสอน ไม่ให้ความสำคัญกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดผลและประเมินผลในด้านต่าง ๆ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด การนิเทศไม่สม่ำเสมอ ขาดความต่อเนื่อง (วิไลลักษณ์ แก้วจินดา 2547 : 115) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เรื่องการศึกษาความพร้อมในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในจังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร พบว่า มีปัญหาเอกสารการแนะนำ การวัดผลและประเมินผลการเรียน เอกสารคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ การจัดทำแผนการเรียนรู้ และการกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค การใช้แผนการเรียนรู้ การเตรียมความพร้อม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (เพลินพิศ ธรรมรัตน์ 2547 : 86) ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าว เป็นการนำเสนอในลักษณะปัญหาที่พบ ไม่ได้บอกถึงปัญหาที่พบอยู่ระดับใด ในแต่ละเรื่อง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าในปีการศึกษาแรกที่โรงเรียนเริ่มใช้หลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาโดยรวมน่าจะอยู่ระดับมากและเมื่อทำการวิจัย หรือประเมินผลการใช้ พบปัญหา นำปัญหา แต่ละเรื่องมาแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาในปีถัดไปปัญหาต่าง ๆ ก็ลดน้อยลง

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา ไม่เกิน 5 ปี มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา 6 – 10 ปี มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา 11 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่าความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพจิต จัยวัฒน์ (2546 : 18) พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อความพร้อมการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันและจากผลวิจัย ของ ประพัฒน์ รักพรหม (2546 : 19) เรื่องการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช.2544 ของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

จากที่กล่าวมาเป็นผลการวิจัยที่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้เนื่องจากเรื่องที่วิจัยเป็นเรื่องที่คล้าย หรือใกล้เคียงกับงานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น สำหรับผลการวิจัยในครั้งนี้ความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน น่าจะมีสาเหตุจากหลายประการ เช่น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ทุกโรงเรียนได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้รับการดูแล กำกับนิเทศที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้ความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูไม่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าครูแต่ละคนจะมีประสบการณ์ในการสอนที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.09$) ด้านบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.07$) ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.00$) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.94$) และด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.86$) จึงน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครู ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ทราบข้อมูลปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นหากต้องการให้ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาลดลง โรงเรียน หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจะดำเนินการดังนี้ คือ

1.1 นิเทศติดตามผล การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ จัดให้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทุกปีหรือทุก 3 ปี เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

1.2 ควรให้ครูได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะสื่อด้านเทคโนโลยี ระเบียบและแนวทางการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.3 ส่งเสริมให้ครูศึกษานักเรียนรายบุคคล เพื่อการพัฒนาให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนด และมีการประสานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

1.5 ควรจัดให้มีการประชุม อบรม เจริญปฏิบัติการในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาประกอบหลักสูตรสถานศึกษา

2. ผลการวิจัยปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพบผลการวิจัยเช่นนี้จึงน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร

โรงเรียน ครู ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ทราบข้อมูลปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้นำผลไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในทุกด้านให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป โรงเรียนควรได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะหมวดที่ 4 มาตรา 22-30 ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดการศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลาง การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนควรจะได้มีแผนในการพัฒนาบุคลากรให้มีความตระหนักในความจำเป็นของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และต้องหาแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรที่จะนำมาใช้ และโรงเรียนจะต้องเตรียมการด้านอื่นๆให้พร้อม เช่น เอกสารหลักสูตร แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆ แนวทางการวัดผลและประเมินผล สื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครู โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาก็จะหมดไป หรือลดลงอยู่ในระดับน้อยในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
2. ควรศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เฉพาะด้านอย่างละเอียดเป็นด้าน ๆ ไป ให้เห็นปัญหาในแต่ละด้านอย่างชัดเจน เพื่อนำข้อมูลไปวางแผน แก้ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาได้ถูกต้องตรงประเด็นต่อไป
3. ควรศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนดังกล่าว